

OLEKSANDR KVITKA

Prosten Oleksandr Kvitka, Gammalsvenskby i Ukraina, har avlidit i en ålder av 67 år. Han sörjs närmast av barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Efter att ha studerat vid seminarium i Odesa blev Oleksandr präst i Ukrainska autokefala ortodoxa kyrkan. När kommunismen föll, övertog Kvitkas församling den förfallna svenska kyrkan i Zmijivka, restaurerade den och förvandlade den till en ortodox helgedom med lökkupol vid sidan av det västerländska tornet. Församling övergick till Ukrainska ortodoxa kyrkan av Kyjivpatriarkatet, en del av den ryskortodoxa kyrkan som brutit med Moskvapatriarkatet.

Många som besökt Gammalsvenskby har tagits emot i den nu ortodoxa kyrkan av Oleksandr som hälsat välkommen på svenska och gärna betonat att det är en kyrka för både den ortodoxa och den evangelisk-lutherska församlingen. Fast i sin tro men som en sann ekumen, har han med stor generositet upplåtit kyrkan för svensk-lutherska gudstjänster och då själv hjälpt till vid distributionen.

Tillhörig en lägre ukrainsk adelssläkt hade Oleksandr en stark tilltro till ett monarkiskt styrelseskick. Som sådan och som stor sverigevän fick han 2008 ta emot det svenska kungaparet vid deras statsbesök i Ukraina. Som kung fick Carl XVI Gustaf följa med in i det heliga bakom ikonostasen.

Som stor ukrainsk nationalist kände hans tillfredsställelse inga gränser, när den nya kyrkobilddningen, Ukrainas ortodoxa kyrka, genom ett beslut av den ekumeniske patriarken i Konstantinopel (Istanbul) januari 2919, fick status som autokefal kyrka. Mäktigt kunde Oleksandr visa upp dokument, *tomos*, som bekräftade den historiska tilldragelsen. Man unnade honom verkligen att få uppleva denna.

Oleksandr har vunnit många svenskbybors förtroende och man har vänt sig till honom inte minst vid begravningsgudstjänster. Alla har upplevt honom som en ärlig och uppriktig människa som man helt och fullt kan lita på.

Många gånger har vi som varit på besök i byn fått erfara Oleksandrs stora både vänsällhet och gästfrihet, särskilt vid de ortodoxa jularna, då mat och dryck enligt traditionen serveras med tolv rätter utan kött på julafton och tolv med kött på juldagen. Då har också hans spiritualitet och underfundiga humor kommit till sin rätt, gärna upplivad av den bästa dryck huset förmått.

Sedan i våras, när Oleksandr förlorade sin hustru, har han till och från varit sjuk. Jag har nu förlorat en nära vän men gläder mig åt att Oleksandrs dotterson idag är präst i den ortodoxa församlingen i byn.

Karl-Erik Tysk